

महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा, १९९४
विद्यापीठांमार्फत काटेकोर
अंमलबजावणी करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक एनजीसी २००८/ (४६/०८)/ मशि ३
मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : ३१ जानेवारी, २००९

राज्यातील उच्च शिक्षणाचा दर्जा व गुणवत्ता वाढविण्यासाठी व इतर अनुषंगिक बाबींसाठी महाराष्ट्र शासनाने " महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा, १९९४ " अंमलात आणलेला आहे. ज्याचा मुख्य उद्देश खालील प्रमाणे आहे:-

To enable each university to effectively carry out with responsibility the objects of the university, to promote more equitable distribution of facilities for higher education, to provide for more efficient administration, financial control, better organization of teaching and research, to ensure proper selection and appointment of teachers and other employees, to provide for representation of students and teachers on various bodies of the university, to take measures for curbing or for eradicating undesirable non-academic influences detrimental to maintenance of discipline and standards of education or academic excellence in the universities and to provide for matters connected with or incidental thereto.

२. या कायद्यांतर्गत विद्यापीठ व त्यांच्या अधिनस्त सर्व महाविद्यालयांचे कामकाज सुरळीतपणे चालविण्यासाठी कुलगुरु, विद्यापीठातील सर्व अधिकारी / समित्यांना निरनिराळ्या प्रकारचे अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत. तसेच राज्य शासनाचे अधिकार प्रामुख्याने कलम ८ मध्ये नमूद करण्यात आलेले आहेत.

या कायद्याप्रमाणे विद्यार्थ्यांचे हित जोपासण्याची व त्यांना उत्तम नागरीक घडविण्याची सर्व जबाबदारी विद्यापीठांची आहे.

२.१. परंतु शासनाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, गेल्या काही कालावधीपासून विद्यापीठे व त्यांच्या अधिनस्त महाविद्यालयांकडून अनेक महत्वपूर्ण बाबींकडे योग्य ते लक्ष देण्यात आलेले नाही.

उदाहरणार्थ :-

- (i) राज्य शासनाची पूर्व परवानगी न घेता नवीन पदे निर्माण करण्यात आलेली आहेत.
- (ii) शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचा-यांना अतिरिक्त भत्ते मंजूर करण्यात आलेले आहेत.
- (iii) ज्या निश्चित कामासाठी निधी उपलब्ध करण्यात आला होता तो इतर ठिकाणी वापरण्यात आला आहे.
- (iv) शासनाची वित्तीय जबाबदारी वाढविण्यात आलेली आहे.
- (v) विद्यापीठाच्या व्यवस्थापन परिषदेने, शासकीय धोरणाच्या विसंगत निर्णय घेतल्यानंतर अशा निर्णयास रोखण्याचा / अंमलबजावणी न करण्याचा अधिकार मा. कुलगुरुंना असतांना अशा अधिकाराचा वापर करण्यात आलेला नाही, इत्यादी.

३. विद्यापीठ व त्यांच्या अधिनस्त महाविद्यालयांचे काही कामकाज कायद्याप्रमाणे होत नाही ही बाब योग्य व समाधानकारक नाही. या विषयावर मा. राज्यपाल यांच्या अध्यक्षतेखाली दिनांक १५/११/२००८ रोजी झालेल्या जे.बी.व्ही.सी. च्या बैठकीत सुध्दा चिंता व्यक्त करण्यात आली व योग्य ते पाऊल उचलण्यात यावे अशा प्रकारचा निर्णय घेण्यात आला. म्हणून शासन खालील प्रमाणे आदेश निर्गमित करीत आहे.

शासन निर्णय :-

१. सर्व विद्यापीठांचे कुलगुरु, अधिकारी / समित्यांनी महाराष्ट्र विद्यापीठ कायदा, १९९४ मध्ये अंतर्भूत असलेल्या तरतूदीप्रमाणेच कार्यवाही करावी. कोणत्याही कलमातील तदतूदींचे उल्लंघन होणार नाही

याकडे सर्व विद्यापीठांच्या कुलगुरुंनी कटाक्षाने लक्ष द्यावे. ज्याठिकाणी शासनाच्या परवानगीची आवश्यकता असेल त्या ठिकाणी पुर्वपरवानगी घेण्यात यावी.

२. विद्यापीठांमध्ये नियमाप्रमाणे कामकाज होत नाही असे जर शासनाच्या निदर्शनास आल्यास शासन योग्य ती पुढील कार्यवाही करेल.

हे आदेश, राज्य शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक २००९०१३११६२४०३००१ आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(सदाशिव शिवदास)
सहसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रती,
संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
सर्व विभागीय सहसंचालक, महाराष्ट्र राज्य
सर्व कुलसचिव, अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य
मशि / विशि तील सर्व कार्यासने, उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
निवडनस्ती मशि ३